

Finansutskottets yttrande

1983/84: 5 y

över proposition 1983/84:107 bilaga 10, i vad avser forskning om den offentliga sektorn

Till utbildningsutskottet

Utbildningsutskottet har den 3 april 1984 berett finansutskottet tillfälle att yttra sig över proposition 1983/84: 107 om forskning, bilaga 10, jämte motionerna 1983/84: 2615 yrkande 11 och 2634 yrkande 30.

I den aktuella delen av propositionen ges riksdagen tillfälle att ta del av vad föredragande statsrådet Bo Holmberg anför om forskning om den offentliga sektorn. Av redogörelsen framgår att regeringen har för avsikt att inrätta en delegation för forskning om den offentliga sektorn. Delegationen skall knytas till civildepartementet.

Delegationens mer direkta arbetsuppgifter blir att på olika sätt dokumentera och informera om aktuell forskning om den offentliga sektorn, att skapa kontakter mellan forskare och avnämare samt att stimulera till nya forskningsinsatser om aktuella problem. Föredraganden framhåller att delegationen i första hand skall fungera som ett organ för ömsesidigt informationsutbyte mellan de aktiva forskarna och företrädare för den statliga och den kommunala sektorn. Anslagsbeslut och prioriteringar skall däremot inte åvila delegationen utan liksom hittills ankomma på andra organ. Frågor om behovet av forskningsstödjande insatser bör dock tas upp till diskussion i delegationen. Föredraganden finner det väsentligt att delegationen samverkar med bl. a. forskningsorgan och anslagsbeviljande myndigheter.

I delegationen skall ingå företrädare för såväl staten som kommunerna och landstingskommunerna. Vidare skall som ledamöter ingå aktiva forskare från olika forskningsområden. Delegationen, som skall biträdas av ett kansli, kommer att arbeta under en försöksperiod av tre år. Medelsbehovet för dess verksamhet under budgetåret 1984/85 beräknas till 1 milj. kr. Föredraganden föreslår därför att civildepartementets kommittéanslag räknas upp med detta belopp.

Utskottet ser den föreslagna delegationen som betydelsefull. Därigenom öppnas ett forum för överläggningar och erfarenhetsutbyte mellan forskare och politiker. Delegationen kan utgöra ett värdefullt komplement till forskningsrådsnämnden. Politiker har – vilket också framhålls i propositionen – behov och intresse av att informeras om forskningens resultat, möjligheter och begränsningar. Det är också viktigt att forskare ges tillfälle att

komma i kontakt med de praktiska samhällsproblemen och politikernas prioriteringar.

Delegationens verksamhetsområde skall enligt förslaget inte begränsas till kommuner och landstingskommuner utan omfatta forskning om hela den offentliga sektorn. Föredragande statsrådet går därmed ett steg längre än kommunaldemokratiska kommittén, som föreslagit att delegationen skulle handha endast kommunalforskningsfrågor. Denna utökning av ansvarsområdet finner utskottet vara välmotiverad. Enligt utskottets mening är det viktigt att man i dessa sammanhang ser den offentliga verksamheten som en helhet, inte minst mot bakgrund av den nära samverkan som i många frågor förekommer mellan samhällsorgan på det kommunala och det statliga området. Så t. ex. är det inom det ekonomiskt samhällsvetenskapliga forskningsområdet ofta nödvändigt att anlägga en helhetssyn på den offentliga sektorn.

Tillkomsten av en delegation av detta slag är också angelägen mot bakgrund av att offentlig verksamhet och förvaltning, och då i synnerhet statlig sådan, har varit ett eftersatt forskningsområde. Genom forskning inom detta verksamhetsfält kan man få en bättre bild av hur t. ex. offentlig service fungerar när statsmakternas beslut omsätts i praktisk tillämpning. Man kan också få kartlagt i vad mån intentionerna bakom olika beslut har förverkligats. Forskningen kan därmed komma att utgöra ett betydelsefullt underlag för det förändringsarbete som fortlöpande måste bedrivas inom den offentliga sektorn. Såsom också framhålls i motion 2615 (c) yrkande 11 är det även angeläget att stimulera forskning som kan bidra till att fördjupa demokratin. Detsamma gäller forskning som syftar till att utveckla lednings- och styrningsmetoder för att effektivisera den offentliga sektorn.

Delegationen inrättas till att börja med under en försöksperiod av tre år. I likhet med föredraganden finner utskottet det betydelsefullt att man, när en ny verksamhet startas, redan från början bestämmer sig för att utvärdera och ompröva den efter en viss tid.

Den uppfattning som utskottet här har givit uttryck åt innebär att utskottet inte kan instämma i vad som anförs i den moderata partimotionen 2634 i avsnittet Civildepartementet. Där avvisas dels förslaget att den kommunalt orienterade forskningen skall ges en vidare inriktning och omfatta offentlig verksamhet i stort, dels förslaget att denna forskning skall samordnas av en särskild delegation. Finansutskottet vill mot bakgrund härav från sina utgångspunkter avstyrka motion 2634 yrkande 30. Vad utskottet anfört med anledning av såväl propositionens förslag som motion 2615 (c) om inriktningen på delegationens verksamhet anser utskottet för sin del bör ges regeringen till känna.

Riksdagen har tidigare på förslag av finansutskottet för budgetåret 1984/85 anvisat ett reservationsanslag av 10601000 kr. till Kommittéer m. m. under trettonde huvudtiteln (FiU 1983/84: 27, rskr 1983/84: 216). Om utbildningsutskottet delar finansutskottets uppfattning i denna fråga bör

det ankomma på utbildningsutskottet att föreslå riksdagen att ytterligare 1 milj. kr. anvisas under detta anslag.

Stockholm den 12 april 1984

På finansutskottets vägnar

ARNE GADD

Närvarande: Arne Gadd (s), Björn Molin (fp), Per-Axel Nilsson (s), Roland Sundgren (s), Christer Nilsson (s), Filip Fridolfsson (m), Rolf Räm-gård (c), Torsten Karlsson (s), Hugo Hegeland (m), Gunnar Nilsson i Eslöv (s), Margit Gennser (m), Gerd Engman (s), Britta Hammarbacken (c), Anders Andersson (m) och Hans Petersson i Hallstahammar (vpk).

Avvikande mening

Filip Fridolfsson, Hugo Hegeland, Margit Gennser och Anders Andersson (alla m) anser att den del av utskottets yttrande som på s. 1 börjar med "Utskottet ser" och på s. 3 slutar med "detta anslag" bort ha följande lydelse:

Utskottet finner det inte påkallat med en särskild delegation för forskning om den offentliga sektorn. Utskottet vill därför från sina utgångspunkter avstyrka propositionens förslag i denna del.

Såsom framhålls i motion 2634 yrkande 30 är emellertid specifikt kommunalt orienterad forskning angelägen. En forskning med denna smalare inriktning bör kunna samordnas av en arbetsgrupp knuten till forskningsrådsnämnden.

Mot bakgrund härav anser finansutskottet från sina utgångspunkter att motion 2615 yrkande 11 bör avstyrkas.

Av vad utskottet anfört följer att ytterligare medel inte bör anvisas till reservationsanslaget Kommittéer m. m. under trettonde huvudtiteln.

Vad utskottet anfört med anledning av motion 2634 anser utskottet för sin del bör ges regeringen till känna.

